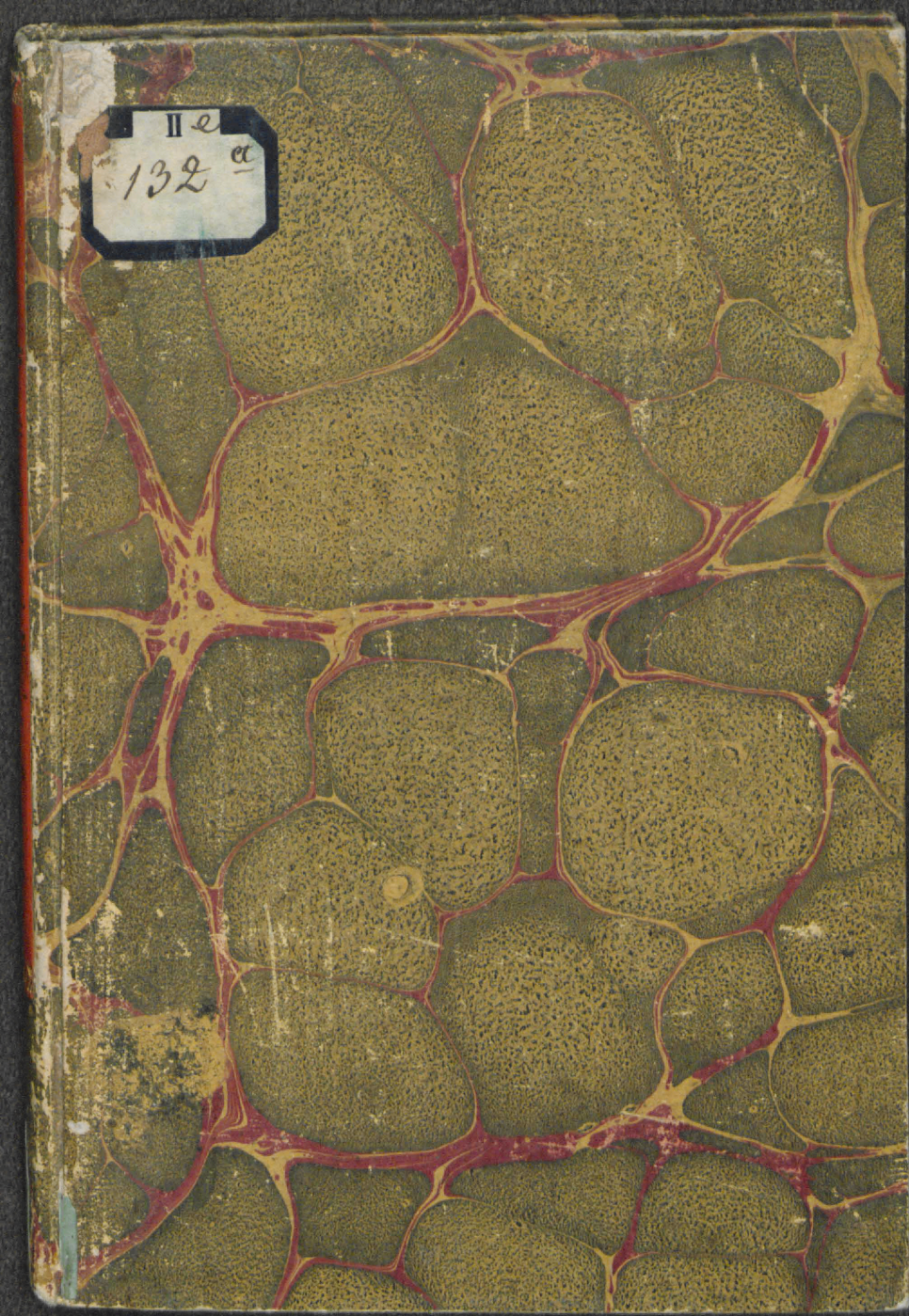

II 2

132

α

Philol.

R
1777

Be. 132^a

Q. Horatii flacci epistolae libri duo.

VITI VVERLERI, IN, EPISTOLAS
HORATII, EPIGRAMMA,

HORATIVS, LOQVITVR,

Vt titulus monstrat deductis arte figuris
Qua nulla in toto clarior orbe viget
Flaccus sum - patrio qui de cognomine primus
Narratur Lyricos, concinuisse, modos
Fonsitan horridulus fuerā - mendosus - & asper
Nec poterant seriem, quęq; tenere, suam
Iam nouus & nitida videor cute, pellere cunctas
Namq; dedit labes officiosa manus
Q; si nosse cupis - quę sit via proxima laudi
Vnde homines famā, nomen, & astra petāt
Ardua quid virtus - quid mollis inertia suadet
Me lege, tunc votis. mox potiere, tuis

Uenundantē Lypsi apud Melchla
rem Lottherum in regione foeni.

Liber Primus,

Vrnox longa quibus mentitur amica, diesq;
 Longa videtur opus debentibus, vt piger annus
 Pupillis quos dura premit custodia matrum,
 Sic mihi tarda fluunt ingrataq; tempora, quę spem
 Consiliumq; morantur agendi gnauiter, id quod
 Aequę pauperibus prodest locupletibus æquę
 Aequę neglectum pueris senibusq; nocebit,
 Restat vt his ego me ipse regam solerq; elementis
 Non possis oculo quantū contendere Lynceus
 Non tamen iccirco contemnas lippus inungi,
 Nec quia desperes inuicti membra Gliconis
~~Nodosa corpus nolis prohibere chiragra,~~
 Est quodam prodire genus si non datur ultra,
~~Feruet auaritia mileraq; cupidine pectus~~
~~Sunt verba & voces quibus hunc lenire dolorem~~
~~Polles, & magnam morbi deponere partem,~~
~~Laudis amore tumes, sunt certa piacula quę te~~
~~Tet pure lecto poterunt recreare libello~~
~~Inuidus, iracundus, iners vinosus, amator,~~
~~Nemo adeo ferus est vt non mitescere possit~~
 Si modo cultura patientem commodet aurem,

Epistolarum Horatii,

Virtus est vitium fugere, & sapientia prima
 Stulticia caruisse, vides, quę maxima credis
 Esse mala, exiguum censum, turpemq; repulsam,
 Quanto deuities animi, capitisq; labore?
 Impiger extremos curris mercator ad Indos
 Per mare, pauperiem fugiens, per saxa per ignes,
 Ne cures ea quę stulte miraris & optas,
^{ne cures ea quę stulte miraris & optas}
 Discere & audire & meliori credere non vis,
 Quis circū pagos, & circū compita pugnax
 Magna coronari contemnat olimpia cui spes
 Cui sit conditio dulcis sine puluere palme?
 Vilius argentum est auro, virtutibus aurum,
 O ciues ciues quærenda pecunia primū est,
 Virtus post nūmos, hæc Ianus summus ab imo
 Perdocet, hæc recinunt iuuenes dictata senesq;
 Lauro suspensi oculos tabulamq; lacerto,
 Si quadringentis sex septem milia defunt,
 Est animus tibi sunt mores & lingua fidesq;
 Plebs eris, at pueri ludentes rex eris aiunt
 Si recte facies, hic murus æneus esto
 Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa,
 A iij

LIBER PRIMVS,

Roscia dic fodes melior lex, an puerorum
 Nenia, quæ regnum recte facientibus offert?
 Et maribus Curijs & decantata Camillis?
 Is ne tibi melius suadet, qui rem facias, rem
 Si possis recte, si non, quocunq; modo rem
 Vt propius spectes lachrymosa poemata Puppi.
 An qui fortunæ te respondere superbæ
 Liberum & erectum præsens hortatur & optat?
Qz si me populus Romanus forte roget, cur
Non vt porticibus sic iudicijs fruam nsdem,
Nec sequar, aut fugiam, quæ diligit ipse, vel odit.
Olim quod vulpes ægroto cauta leoni
Respondit - referam, quia me vestigia terrent
 Omnia te aduersum spectantia, nulla retrorsum,
 Belua multorum es capitū, nam qd sequar, aut quē?
 Pars hominum gestit cōducere publica, sunt qui
 Frustris & pomis viduas venentur auaras,
 Excipiantq; senes - quos in viuaria mittant,
 Multis occulto crescit res fœnore, verum
 Esto alijs alios rebus studijsq; teneri,
 Idem eadem possunt horam durare probantes?

Epistolarum Horatii,

Nullus in orbe sinus Baijs præluet amœns
 Si dixit diues, lacus & mare sentit amorem
 Festinantis heri, cui si vitiosa libido
 Fecerit auspicium, cras ferramenta Theanum
 Tolletis fabri, lectus genialis in aula est,
 Nil ait esse prius, melius nil celibe vita,
 Si non est, iurat bene solis esse maritis,
 Quo teneam vultus mutantem Prothea nodo?
 Quid pauper? ride, mutat cœnacula, lectos,
 Balnea, tonfores, conducto nauigio æque
 Nauseat ac locuples - quem ducit priua triremis,
 Si curatus inæquali tonfore capillos
 Occurri - rides, si forte subucula pexę
 Trita subest tunicæ - vel si toga dissidet impar.
 Rides, quid mea cum pugnat sententiā secum?
 Quod petijt spernit, repetit quod nuper omisit,
 Aestuat, & vitę disconuenit ordine toto,
 Diruit, ædificat, mutat quadrata rotundis,
 Insanire putas sollennia me, neq; rides,
 Nec medici credis - nec curatoris egere
 Apræto redati, rerum tutela mearum

Liber Primus,

Cum sis, & prae sectum stomacheris ob vnguem
De te pendentis te respicientis amici,
Ad summā sapiens vno minor est Ioue diues,
Liber, honoratus, pulcher, rex denique regum,
Praecipue sanus nisi cum pituita molesta est,

AD MAXIMUM, LOLLIVM,

Roiani belli scriptorē Maxime Lolli

Dū tu declamas Romae, Praeneste relegi
Qui quid sit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid non,
Planius ac melius Chrisippo ac Crantore dicit,
Cur ita crediderim, nisi quid te detinet audi,
Fabula, qua Paridis propter narratur amorem
Graecia barbarie lento collisa duello,
Stultorum regum, & populorum continet aestus,
Antenor censet belli praecidere causam,
Quid Paris? ut solus regnet, viuatque beatus
Cogi posse negat, Nestor componere lites
Inter Peliden festinat & inter Atriden,
Hunc amor, ira quidem communiter vrit utrumque,
Quicquid delirant reges plectuntur Achiui
Seditione, dolis, scelere, atque libidine, & ira,

Epistolarum Horatii,

Illicos intra muros peccatur & extra,
Rursus quid virtus & quid sapientia possit
Vtile proposuit nobis exemplar Vlysses
Qui domitor Troiae, multorum prouidus vrbes
Et mores hominum inspexit, latumque per equos
Dum sibi dum socijs reditum parat, aspera multa
Pertulit aduersis rerum immerfabilis undis,
Sirenum voces & Circes pocula nosti,
Quae si cum socijs stultusque audis que bibisset,
Sub domina meretrice fuisset turpis et excors,
Vixisset canis immundus, vel amica luto sus
Nos numerus sumus & fruges consumere nati
Sponsi Penelopes, nebulones, Alcinoique,
In cute curanda plus aequo operata iuuentus
Cui pulchrum fuit in medios dormire dies, &
Ad strepitum citharae cessantum ducere curam,
Ut iugulent homines surgunt de nocte latrones,
Ut te ipsum serues non expergisceris atque
Si nolis sanus cures hydropicus, & ni
Posces ante diem librum cum lumine, si non
Intendes animum studiis & rebus honestis,

Liber Primus,

Inuidia vel amore vigil torquebere, nam cur
Quæ lædunt oculos festinas demere? si quod
Est animū differs curandi tempus in annum?
Dimidium facti qui cœpit habet, sapere aude,
Incipe viuendi qui recte prorogat annum
Rusticus expectat dum defluat amnis, at ille
Labitur & labetur in omne volubilis æuum.
Queritur argentum, puerisq; beata creandis
Vxor, & incultæ pacantur vomere syluæ,
Quod satis est cui contingit, nil amplius optet,
Non domus & fundus, non æris aceruus & auri.
Ægroto domini deduxit corpore febres,
Non animo curas, valeat possessor oportet.
Si comportatis rebus bene cogitat vti,
Qui cupit aut metuit, inuat illum sic domus aut res.
Vt lippum pictæ tabulæ, fomenta podagram,
Auriculas citharæ collecta sorde dolentes,
Sincerum est nisi vas quodcunq; infundis acescit,
Sperne voluptates, nocetempta dolore voluptas,
Semper avarus eget, certum voto pete finem,
Inuidus alterius rebus marcessit opimis.

Epistolarum Horatii,

Inuidia Siculi non inuenere tyranni
Maius tormentum, qui non moderabitur iræ,
Infectum volet esse dolor quod suaferit & mens,
Dum pœnas odio per vim festinat inulto,
Ira furor brevis est, animū rege, qui nisi paret
Imperat, hunc frenis, hunc tu compesce cathena,
Fingit equum tenera docilem ceruice magister
Ire viam quam monstrat eques, venaticus ex quo
Tēpore ceruinam pellem latrauit in aula,
Militat in syluis catulus, nunc ad bibe puro
Pectore verba puer, nunc te melioribus offer.
Quo semel est imbuta recens seruabit odorem
Testa diu, q; si cessas, aut strēnuus anteis,
Nec tardum opperior, nec præcedentibus insto.

AD IVLIVM FLORVM,

i Vli Flore quibus terrarū militet oris
Claudi⁹ Augusti priuign⁹ scire laboro,
Thracæ ne vos Hebrusq; niuali cōpede victus,
An freta vicinas inter currentia turres,
An pingues Asiæ campi, collesq; morantur,
Quid studiosa cohors operæ struit, hæc quoq; curo

Liber Primus,

Quis sibi res gestas Augusti scribere sumit,
 Bella quis & paces longum diffudit in æuum
 Quid Titius Romana breui venturus in ora
 Pindarici fontis qui non expalluit haustus
 Fastidire lacus, & riuos ausus apertos,
 Vt valet, vtmeminit nostri, fidibus ne Latinis
 Thebanos aptare modos studet auspice musa?
 An Tragica defauit & ampullatur in arte,
 Quid mihi Celsus agit, monit⁹ multūq; monend⁹
 Priuatas vt quærat opes, & tangere vitet
 Scripta Palatinus quæcunq; recepit Apollo,
 Ne si forte suas repetitum venerit olim
 Grex auium plumas, moueat cornicula risum
 Furtiuus nudata coloribus, ipse quid audes
 Quæ circū volitas agilis thyma, non tibi paruum
 Ingenium non incultū est, nec turpiter hirtum
 Seu linguam cauis acuis, seu ciuica iura
 Respondere paras, seu condis amabile carmen
 Prima vides hederæ victricis præmia, q; si
 Frigida curarum fomenta relinquere posses
 Quo te cælestis sapientia duceret ires,

Epistolarum Horatiij,

Hoc opus. hoc studiū parui properemus & ampli
 Si patria volumus, si nobis viuere chari,
 Debes hoc etiam inscribere, si tibi curæ
 Quantæ conueniat Numatius, an male sarta
 Gratia ne quicq; coit, & rescinditur, at vos
 Seu calidus sanguis, seu rerum inscitia vexat
 Indomita ceruice feros. vbicunq; locorum
 Viuitis. indigni fraternum rumpere fœdus.
 Pascitur in vestrum reditum votiua iuuenca,

AD ALBINVM AMICVM SVVM

a Lbi nostrorū sermonum candide iudes
 Quid nūc te dicā facere in regiōe Pedana
 Scribere quod Crassi Parmensis opuscula vincat?
 An tacitum syluas inter reptare salubres
 Curantē quicquid dignum sapiente bonaq; est?
 Nō tu corpus eras sine pectore, dij tibi formam,
 Dij tibi diuitias dederant, artemq; fruendi,
 Quid voueat dulci nutricula maius alumno
 Qm̄ sapere, & fari possit quæ sentiat, & cui
 Gratia, fama, valetudo contingat abunde,
 Et mundus victus non deficiente crumena,

Liber Primus,

Inter spem, curamq; timores, inter & iras,
Omnem crede diem tibi diluxisse supremū,
Grata superueniet quæ non sperabitur hora,
Me pinguem & nitidum bene curata cute vifes
Cum ridere voles Epicuri de grege porcum,

AD TORQUATVM.

s Ipotes Archaicis cōiuiua recūbere lectis
Nec modica cœnare ties ol' omne patella
Supremo te sole domi Torquate manebo,
Vina bibes iterū Tauro diffusa, palustres
Inter Minturnas Sinuessanumq; petrinum
Si melius quid habes arcesse, vel imperium fer,
Iamdudum splendet focus & tibi munda supellex,
Mitte leues spes & certamina diuitiarum,
Et Moschi causam, cras nato Cæsare festus
Dat veniam somnumq; dies, impune licebit
Aestiuam sermone benigno extendere noctem,
Quo mihi fortuna si non conceditur vii?
Parcus ob heredis curam nimiumq; seuerus
Assidet infano, potare & spargere flores
Incipiam, patiarq; vel inconsultus haberi,

Epistolarum Horatii,

Quid non ebrietas designat? operta recludit,
Spesi iubet esse ratas, ad prælia trudit inermem,
Sollicitis animis onus eximit, ac docet artes,
Fœcundi calices quem non fecere disertum?
Contracta quem non in paupertate solutum?
Hæc ego procurare & idoneus imperor & non
Inuitus, ne turpe toral, ne sordida mappa
Corruget nares, nec non & cantarus & lanx
Ostendat tibi te, ne fidos inter amicos
Sit qui dicta foras eliminet, vt coeat par
Iungaturq; pari Brutam tibi Septimiumq;
Et nisi cœna prior potiorq; puella Sabinum
Detinet, ad summam locus est & pluribus umbris,
Sed nimis arcta premunt olidæ conuiuiâ capræ,
Tu quotus esse velis rescribe, & rebus omissis
Atria seruantem postico falle clientem,

Ad NUMICIVM,

n Il admirari prope res est vna Numici
Solaq; quæ possit facere & seruare beatū
Hunc solem & stellas & decedentia certis
Tempora momentis, sunt qui formidine nulla

Liber Primus,

Imbuti spectent, quid censes munera terræ,
 Quid maris extremos Arabas ditantis & Indos?
 Ludicra, quid plausus, & amici dona quiritis?
 Quo spectanda inō, quo sensu credis, & ore?
 Qui timet aduersa, fere miratur eodem
 Quo cupiens pacto, pauor utrobique molestus,
 Improuisa simul species exterret utrunque
 Gaudeat an doleat, cupiat, metuatue, quid ad rem?
 Si quicquid vidit melius, peiusue sua spe,
 Defixis oculis animoque et corpore torpet,
 Infani sapiens nomen ferat, æquus iniqui
 Ultra quæ satis est virtutem si petat ipsam
 Inunc argentum, & marmor vetus, æraque, & artes
 Suspice, cum gemmis Tyrios mirare colores,
 Gaude quod spectant oculi te mille loquentem,
 Gnauus mane forū & vespertinus pete tectum,
 Ne plus frumenti dotalibus emerat agris
 Mutius, indignum quod sit peioribus ortus,
 Hic tibi sit potius quam tu mirabilis illi,
 Quicquid sub terra est in apricum proferet ætas,
 Defodiet, condetque nitentia, cum bene notum

Epistolarum Horatii,

Porticus Agrippæ & via te conspexerit Appi,
 Ire tamen restat Numa quo deuenit & Ancus,
 Si latus aut renes morbo tentantur acuto
 Quære fugam morbi, vis recte viuere? quis non?
 Si virtus hoc vna potest dare, fortis omittis
 Hoc age delitij, virtutem verba putas, ut
 Lucum ligna, caue ne portus occupet alter,
 Ne Cybiratica ne Bythina negotia perdas
 Mille talenta rotundentur, totidem altera porro,
 Tertia succendant, & quæ pars quadret aceruum,
 Scilicet uxorem cum dote fidemque & amicos,
 Et genus, & formam, regina pecunia donat,
 Ac bene nummatus decorat Suadela Venusque,
 Mancipij locuples eget æris Capadocum rex,
 Ne fueris hic tu chlamidas Lucullus, ut aiunt,
 Si posset centum scænæ præbere rogatus,
 Qui possum tot? ait, tamen & quæram & quod habebo
 Mittam, post paulo scribit sibi milia quinque
 Esse domi chlamidum, partem, vel tolleret omnes,
 Exilis domus est ubi non & multa supersunt,
 Et dominum fallunt, & prosunt furibus, ergo

Liber Primus,

Si res sola potest facere & seruare beatum,
Hoc primus repetas opus hoc postremus omittas
Si fortunatum species & gratia præstat,
Mercemur seruum qui dicet nomina, sequum
Qui fodiat latus, & cogat trans pondera dextram
Porrigere hic multum in Fabia valet, ille Velina,
Cui libet hic fasces dabit, eripietque curule
Cui volet importunus ebur, frater, pater adde
Ut cuique est ætas, ita quæque facetus adopta,
Si bene qui cœnat bene viuit, lucet, eamus
Quo ducit gula, piscemur, venemur, ut olim
Gargilius qui mane plagas, venabula, seruos,
Differ tum transire forum, populumque iubebat
Vnus ut e multis populo spectante referret
Emptum mulus aprum, crudi tumidi que lauemur
Quid deceat, quid non, obliti, Cerite cera
Digni, remigium vitiosum Ithacensis Vlixei
Cui potior patria fuit interdicta voluptas,
Sic (Mymnernus uti censet) sine amore iocisque
Nil est iucundum, viuas in amore iocisque,
Viue, vale, si quid nouisti rectius istis

Epistolarum Horatii,

Candidus imparti, si non, his utere mecum

AD MOECENATEM,

q Vinque dies tibi pollicitus me rure futurum
Sextilem totum mendax desyderor, atque

Si me viuere vis, recteque videre valentem
Quam mihi das ægro, dabis ægrotare timentem
Mœcenas veniã, dum ficus prima, calorque
Designatorẽ decorat lictoribus atris:
Dum pueris omnis pater & matercula pallet:
Offitiosaque sedulitas, & opella forensis
Adducit febres, & testamenta resignat,
Quod si bruma niues Albanis illinet agris,
Ad mare descendet vates tuus, & sibi parcat
Contractusque leget, te dulcis amice reuifet
Cum zephyris, si concedas, & hirundine prima,
Non quo more piris vesci Calaber iubet hospes
Tu me fecisti locupletem, vescere fodes,
Iam satis est, at tu quantum vis tolle benigne,
Non inuisa feres pueris munuscula paruis,
Tam teneor dono, quam si dimittar onustus,
Ut libet, hæc porcis hodie comedenda relinques,

Liber Primus,

Prodigus & stultus donat quæ spernit & odit.
 Hæc seges ingratos tulit, & feret omnibus horis
 Vir bonus & sapiens dignis ait esse paratum,
 Nec tamen ignorat quid distent æra lupinis
 Dignum præstabo me etiam pro laude merentis,
 Q: si me noles vsquam discedere, reddes
 Forte latus, nigros angusta fronte capillos,
 Reddes dulce loqui, reddes ridere decorum, &
 Inter vina fugam Ciniræ mœrere proteruæ.
 Forte per augustam tenuis vulpecula rimam
 Repserat in cumeram frumenti, pastaq; rursus
 Ire foras pleno tendebat corpore frustra,
 Cui mustela procul, si vis, ait, effugere istinc
 Macra cauum repetas arcum, quem macra subisti,
 Hæcego si compellor imagine, cuncta resigno,
 Nec somnū plebis laudo satur altitium, nec
 Otia diuitijs Arabum liberrima muto,
 Sepe verecundum laudasti, rexq; paterq;
 Audisti coram, nec verbo parcius absens,
 Inspice si possem donata reponere lætus,
 Haud male Telemachus, proles patientis Vlixæ,

Epistolarum Horatij,

Non est aptus equis Ithacæ locus, vt neq; plenīs
 Porrectus spacijs, nec multæ prodigus herbæ
 Attridæ, magis apta tibi tua dona relinquam,
 Paruū parua decent, mihi iam non regia Roma
 Sed vacuum Tibur placet, aut imbellè Tarentum
 Strenuus, & fortis, causisq; Philippus agendis
 Clarus ab officijs, octauam circiter horam,
 Dum redit, atq; foro nimium distare carinas
 Iam grandis natu queritur, conspexit, vt aiunt,
 Abrasum quendam vacua tonsoris in ymbra,
 Cultello proprios purgantē leniter vngues,
 Demetri (puer hic non leue iussa Philippi
 Accipiebat) abi quære & refer vnde domo, quis,
 Cuius fortunæ, quo sit patre, quoque patrono.
 It, redit, & narrat Vulteium nomine Menam,
 Preconē, tenui censu, sine crimine notum,
 Et properare loco, & cessare, & quærere, & vtī,
 Gaudentē paruisq; sodalibus, & lare certo,
 Et ludis, & post decisa negotia campo,
 Scitari libet ex ipso quodcunq; refers dic
 Ad coenam veniat, non sane credere Mena,

Liber Primus,

Mirari secum tacitus, quid multa? benigne
Respondet, negat ille mihi? negat improb?, & te
Negligit, aut horret Vulteiū mane Philippus
Vilia vendentem tunicato scruta popello
Occupat, & saluere iubet prior, ille Philippo
Excusare laborem & mercēnaria vincla,
Q' non manedomum venisset, deniq; q' non
Prouidisset eum, sic ignouisse putato,
Metibi, si cœnas hodieme cū, vt libet, ergo
Post nonam venies, nunc i rem strennuus auge,
Vt ventum ad cœnam est, dicenda tacenda locutus,
Tandem dormitum dimittitur, hinc vbi sæpe
Occultum visus decurrere piscis ad hamū,
Mane cliens, & iam certus conuiuia, iubetur
Rura suburbana indictis comes ire Latinis,
Impositus mannis, aruum cœlumq; Sabinum
Non cessat laudare, videt, ridetq; Philippus,
Et sibi dum requiem, dum risus vndiq; quærit,
Dum septem donat festertia, mutua septem
Promittit, persuadet vti mercetur agellum,
Mercatur (ne te longis ambagibus ultra

Epistolarum Horatij,

Qm̄ satis est morer) ex nitido fit rusticus, atq;
Sulcos & vineta crepat mera, preparat vltimos,
Immoritur studijs, & amore senescit habendi,
Verū vbi oues furto, morbo periere capellæ,
Spem mentita seges, bos est enectus arando,
Offensus damnis, media de nocte caballum
Arripit, iratusq; Philippi tendit ad aedes,
Quem simul aspexit scabrū intonsumq; Philippus
Durus ait Vultei nimis attentusq; videris
Esse mihi, Pol me miserum patrone vocares,
Si velles, inquit, verum mihi dicere nomen.
Q' te per genium, dextramq; deosq; penates
Obsecro & obtestor, vitæ me redde priori,
Qui simul aspexit quantū dimissa petitis
Præstant, mature redeat, repetatq; relicta,
Metiri se quenq; suo modulo ac pede verum est,

CEL SO ALBINOVANO,

Ello gaudere & bñ rē gerere Albionāo
Musa rogata refer, cōiti scribæq; Nerōis
Si quæret qd agam? dic multa & pulchra minantē
Viuerē nec recte nec suauiter, haud quia grando

Liber Primus,

Contuderit vites, oleamq; momorderit æstus,
Nec quia longinquis armentum ægrotet in aruis
Sed quia mente minus validus q̃ corpore toto
Nil audire velim, nil discere quod leuet ægrum
Fidis offendar medicis, irascar amicis
Cur me funesto properent arcere veterno?
Quæ nocuere sequar, fugiam quæ profore credā
Romæ Tibur amem ventosus Tibure Romam,
Post hæc vt valeat, quo pacto rem gerat & se,
Vt placeat iuueni percontare, vtq; cohorti,
Si dicet recte, primū gaudere, subinde
Præceptū auriculis hoc instillare memento,
Vt tu fortunam, sic nos te Celle feremus,

AD CLAVDIVM NERONEM,

s Eptimius, Claudī, nīmīx intelligit vn⁹
Quāti me facias, nā me rogat, & p̃ce cogit
Scilicet vt sibi se laudare & tradere coner,
Dignū mente donoq; legentis honesta Neronis,
Munere cum fungi propioris censet amici,
Quid possim videt, ac nouit me validius ipso,
Multa quidē dixi cur excusatus abirem,

Epistolarum Horatij,

Sed timui mea ne finxisse minora putarer
Diffimulator opis propriæ, mihi cōmodus vni,
Sic ego maioris fugiens obprobria culpæ
Frontis ad vrbana descendendi præmia, q̃ si
Depositū laudas, ob amici iussa pudorem,
Scribe tui gregis hunc, & fortē crede bonumq;

AD FVSCVM ARISTIVM,

v Rbis amatorē Fuscū saluere iubemus

Ruris amatores, hac in re scilicet vna

Multum dissimiles, ad cætera pene gemelli,
Fraternis animis, quicquid negat alter, & alter
Annuimus pariter vetulī, notiq; columbi,
Tu nidum seruas, ego laudo ruris amœni
Riuos, & musco circumlita saxa, nemusq;
Quid quæris? viuo & regno simul ista reliqui
Quæ vos ad cœlum fertis rumore secundo,
Vtq; sacerdotis fugitiuus liba recuso,
Pâne egeo, iam mellitis potiore placentis
Viuiere naturæ si conuenienter oportet,
Ponendaq; domo quærenda est area primū,
Nouisti ne locum potiolem rure beato:

Liber Primus,

Est vbi plus tepeant hyemes, vbi gratior aura
Leniat & rabiem canis, & momenta leonis
Cum semel accepit solem furibundus acutum,
Est vbi diuellat somnos minus inuida cura,
Deterius Lybicis olet, aut nitet herba lapillis,
Purior in vicis aqua tendit rumpere plumbum,
Qm̄ quæ per pronum trepidat cū murmure riuum
Nempe inter varias nutritur sylua columnas,
Laudaturq; domus longos quæ prospicit agros,
Naturam expelles furca tamen vsq; recurret,
Et mala perrumpet furtim fastigia victrix,
Non qui Sidonio contendere callidus ostro
Nescit Aquinatem potantia vellera succum
Certius accipiet damnum propiusue medullis,
Qm̄ qui non poterit vero distinguere falsum.
Quem res plus nimio delectauere secundæ,
Mutatæ quatient, si quid mirabere, pones
Inuitus, fuge magna, licet sub paupere tecto
Reges, & regum vita præcurrere amicos,
Ceru⁹ equū, pugna melior, cōmunibus herbis
Pellebat, donec minor in certamine longo

Epistolarum Horatii,

Implorauit opes hominis, frenumq; recepit,
Sed postq; victor violans discessit ab hoste,
Non equitem dorso, non frenum depulit ore,
Sic qui pauperiem veritus, potiore metallis
Libertate caret, dominū vehet improbus, atq;
Seruiet æternum, qui paruo nesciet vti,
Cui non conueniet sua res, vt calceus olim
Si pede maior erit subuertet, si minor vret,
Lætus forte tua viues sapienter Aristi,
Nec me dimittes incastratum, vbi plura
Cogere q; fatis est, ac non cessare videbor,
Imperat aut seruit collecta pecunia cuiq;
Tortum digna sequi potius q; ducere funem,
Hæc tibi dictabā post fanum putre Vacumnæ,
Excepto q; non simul esses, cætera lætus.

AD BVLLATIVM,

q Vid tibi visa Chíos Bullari notaq; Lesbos
Quid pcina Samos, qd Cræsi regia Sardis
Smyrna qd & Colophon maiora minoraue fama
Cūcta ne præ cāpo & Tyberino flumīe sordent:
An venit in votum Attalicis ex vrbibus vnae

Liber Primus,

An Lebedum laudas odio maris atq; viarum?
 Scis Lebedus quid sit? Gabijs desertior, atq;
 Fidenis vicis, tamen illic viuere vellem,
 Oblitusq; meorum, obliuiscendus & illis,
 Neptunum procul e terra spectare furem,
 Sed neq; qui Capua Romam petit, imbre lutoq;
 Aspersus, volet in caupona viuere, nec qui
 Frigus collegit furnos & balnea laudat
 Vt fortunatam plane prestantia vitam
 Nec si te validus iactauerit auster in alto,
 Iccirco nauem trans Aegeum mare vendas,
 Incolumi Rhodos & Mitylene pulchra facit, quod
 Penula solstitio, campestre niualibus auris,
 Per brumam Tyberis, Sextili mense caminus,
 Dum licet, & vultum seruat fortuna benignum,
 Romę laudetur Samos & Chios & Rhodos absens
 Tu quancūq; deus tibi fortunauerit horam
 Grata fume manu, nec dulcía differ in annum
 Vt quocuncq; loco fueris, vixisse libenter
 Te dicas, nam si ratio & prudentia curas,
 Non locus effusi late maris arbiter aufert,

Epistolarum Horatii,

Cælum nō animū mutāt qui trans mare currunt,
 Strēua nos exercet inertia, nauibus atq;
 Quadrigis petimus bene viuere, quod peti hic est
 Est Vlubris, animus si te non deficit æquus.

AD ICCIVM,

f Ructib⁹ Agrippę Siculis q̄s colligis Icci,
 Si recte frueris, non est vt copia maior:
 Ab Ioue donari possit tibi, tolle querelas,
 Pauper enim non est cui rerū suppetit vsus,
 Si ventri bene, si lateri est, pedibusue tuis, nil
 Diuitiæ poterunt regales addere maius,
 Si forte in medio positorum abstemius, herbis:
 Viuis & vrtica, sic viues protinus vt te
 Confestim liquidus fortunæ riuus in auret,
 Vel quia naturam mutare pecunia nescit,
 Vel quia cuncta putas vna virtute minora
 Miramur si Democriti pecus edit agellos.
 Cultaq; dū peregre est animus sine corpore velox
 Cum tu inter scabiem tantam & contagia lucri
 Nil paruum sapias, & adhuc sublimia cures
 Quæ mare compescāt causę, quid temperet annum

Liber Primus,

Stellæ sponte sua - iussæ ne vagentur & errēt?
 Quid premat obscurū lunæ? quid proferat orbē?
 Quid velit & possit rerum concordia discors?
 Empedocles, an Stertini deliret acumen?
 Verum seu pisces, seu porrū, & cæpe trucas,
 Vtere Pompeio Grospho, & si quid petet, ultro
 Defer, nil Grosphus nisi verum orabit & equum,
 Vilis amicorum est annona - bonis ubi quid deest,
 Ne tamen ignores quo sit Romana loco res,
 Cantaber Agrippæ Claudī virtute Neronis
 Armenius cecidit, ius imperiumq; Phraates
 Cæsaris accepit - genibus minor, aurea fruges
 Italiæ pleno diffudit copia cornu,

AD VINNIVM ASELLAM,

v T proficiscentem docui te sæpe, diuq;
 Augusto reddes signata volumina Vinni
 Si validus, si lætus erit, si deniq; poscet,
 Ne studio nostri pecces, odiumq; libellis
 Sedulus importes opera vehemente minister,
 Si te forte meæ grauis vret sarcina chartæ
 Abjicito potius, q̃ quo perferre iuberis

Epistolarum Horatij,

Clitellas ferus impingas, asinæq; paternum
 Cognomen vertas in risum - & fabula fias,
 Viribus vteris per cliuos, flumina, lamas,
 Victor propositi simulac perueneris illuc,
 Sic positum seruabis onus, ne forte sub ala
 Fasciculum portes librorum - vt rusticus agnum,
 Vt vino saglobos furtiua Pyrrhia lanæ,
 Vt cum pilleolo soleas conuiua tribulis,
 Ne vulgo narres te sudauisse ferendo
 Carmina, quæ possunt oculos auresq; morari
 Cæsaris, oratus multa prece nitere porro,
 Vade, vale, caue ne titubes, mandataq; frangas.

AD VILLICVM SVVM,

v Illice syluæ & mihi me reddentis agelli -
 Quæ tu fastidis habitatum quicq; focis, &
 Quinq; bonos solitum Baria dimittere patres,
 Certemus spinas animo ne ego fortius, an tu
 Euellas agro, & melior sit Horatius, an res,
 Meq; quis Lamiæ pietas & cura moratur
 Fratrem merentis, raptō de fratre dolentis
 Insolabiliter, tamen istuc mens, animusq;

Liber Primus,

Fert & amat spacijs obstantia rumpere claustra,
 Rure ego viuentem tu dicis in vrbe beatum,
 Cui placet alterius sua nimirum est odio sors,
 Stultus vterq; locum immeritum causatur inque
 In culpa est animus qui se non effugit vnq;
 Tu mediastinus tacita prece rura petebas,
 Nunc urbem & ludos & balnea villicus optas,
 Me constare mihi scis, & discedere tristem
 Quandocunq; trahunt inuisa negotia Romam,
 Non eadem miramur, eo disconuenit inter
 Meq; & te, nam quæ deserta & inhospita tesqua
 Credis, amæna vocat mecum qui sentit, & odit
 Quæ turpula putas, fornix tibi & vncta popina
 Incutiunt vrbis desyderium videoq; & q;
 Angulus iste feret piper & thus ocyus vna
 Nec vicina subest vinum præbere taberna
 Quæ possit tibi, nec meretrix tibicina cuius
 Ad strepitum salias terræ grauis, & tamen vrges
 Iam pridem non tacta ligonibus arua, bouemq;
 Disiunctum curas & strictis frondibus explēs,
 Addit opus pigro riuus si decidit imber

Epistolarum Horatii,

Multa mole docendus aprico parcere prato,
 Nunc age, quid nostrum concentum diuidat audi,
 Quem tenues decuere togæ, nitidiq; capilli,
 Quem scis immunem Cynaræ placuisse rapaci,
 Quem bibulum liquidi media de luce falerni
 Cœna breuis iuuat, & prope riuum somn⁹ in herba
 Nec luisse pudet, sed non incidere ludum,
 Non istic obliquo oculo mea commoda quisq;
 Limat, non odio obscuro morsuq; venenat,
 Rident vicini glebas & saxa mouentem,
 Cum seruis urbana diaria reddere mauis,
 Horum tu in numerum voto ruīs, inuidet vsum
 Lignorum, & pecoris tibi calo argutus, & horti,
 Optat ephippia bos piger, optat arare caballus,
 Quam scit vterq; libens censebo exerceat artem,

AD VALAM,

q Ve sit hyems Velie, qd cœlū Vala Salerni
 Quoq; hoīm regio & q̄lis via, nā mihi Baias
 Musa superuacuas Antonius, & tamen illis
 Me facit inuisum gelida cum perluor vnda
 Per medium frigus sane myrteta relinqui,

Liber Primus,

Dicta^q cessantem neruis elidere morbum,
 Sulphura contemni, vicus gemit inuidus ægris
 Qui caput & stomachum supponere fontib⁹ audet
 Clusinis, Gabios^q petunt, & frigida rura,
 Mutandus locus est, & diuersoria nota
 Præter agend⁹ equ⁹, quo tendis? nō mihi Cumas
 Est iter, aut Baias, leua stomachosus habena
 Dicet eques, sede qui frenato est auris in ore,
 Maior vtrum populum frumenti copia pascat,
 Collectos ne bibant imbres, puteosue perennes
 Iugis aquæ, nam vina nihil moror illius oræ,
 Rure meo possum quiduis perferre pati^q,
 Ad mare cum veni generosum & lene requiro,
 Quod curas abigat, quod cum spe diuite manet
 In venas, animū^q meum, quod verba ministret,
 Quod me Lucanæ iuuenem commendat amicæ
 Tractus vter pluris lepores, vter educet apros,
 Vtra magis pisces & echinos æquora cælent,
 Pinguis vt inde domū possim Phæax^q reuerti,
 Scribere te nobis: tibi nos ac credere par est,

AD EVNDEM,

Epistolarum Horatij,

m Euius vt rebus maternis atq; paternis
 Fortiter absumptis vrbano⁹ coepit haberi

Scurra vagus, non qui certū præsepe teneret
 Impransus, nec qui ciuem dinosceret hoste,
 Quælibet in quemuis obprobria fingere sæuus,
 Pernities & tempestas baratrum^q macelli,
 Quicquid quæsierat ventri donabat auaro,
 Hic vbi nequitia fautoribus & timidus nil
 Aut paulum abstulerat, patinas cænabat omasi
 Vilis & agnini, tribus vrsis quod satis esset,
 Scilicet vt ventres lama candente nepotum
 Diceret vrendos correptus, bestius idem
 Quicquid erat nactus prædæ maioris, vbi omne
 Verterat in fumum & cinerem, non hercule miror,
 Aiebat, si qui comedunt bona, cum sit obeso
 Nil melius turdo, nil vulua pulchrius ampla,
 Nimirū hic ego sum, nam tuta & paruula laudo
 Cum res deficiunt, satis inter vilia fortis,
 Verum vbi quid melius contingit & vinctius, idem
 Vos sapere, & solos animo bene viuere, quorum
 Conspicitur nitidis fundata pecunia villis

Liber Primus,
AD QUINTIVM,

n E percon teris fund' me' optime Quinti
Arvo pascat herx, an bacc' opulēt oliuæ,
Pomis ne & pratis, an amica vitibus vltimo,
Scribentur tibi forma loquaciter, & situs agri,
Continui montes - nisi dissocientur opaca
Valle, sed vt veniens dextrum latus aspiciat sol,
Læuum discedens curru fugiente vaporet,
Temperiem laudes, quid si rubicunda benigne
Corna vepres & pruna ferant, & quercus & ilex
Multa fruge pecus, multa dominum iuuēt vmbra,
Dicas adductum propius frondere Tarentum,
Fons etiam riuo dare nomen idoneus, vt nec
Frigidior Thracam, nec purior ambiat Hebrus
Infirmo capiti fluit aptus, & utilis aluo.
Hæ latebræ dulces, etiam si credis amnœæ,
Incolumem tibi me præstant septembribus horis
Tu recte viuis si curas esse quod audis,
Iactamus iam pridem omnis te Roma beatum,
Sed vereor ne cui de te plus q̃ tibi credas,
Neue putes alium sapiente bonoq; beatum.

Epistolarum Horatiij,

Neu si te populus sanum recteq; valentem
Dicitet, occultam febrem sub tempus edendi
Dissimules donec manibus tremor incidat vnctis,
Stultorum incurata pudor malus vlcera celat,
Si quis bella tibi terra pugnata mariq;
Dicat, & his verbis vacuas permulceat aures
Tene magis saluum populus velit - an populum tu-
Seruit in ambiguo qui consulit & tibi & vrbi
Iuppiter, Augusti laudes agnoscere possis
Cum pateris sapiens, emendatusq; vocari
Respondes ne tuo dic fodes nomine? nempe
Vir bonus ac prudens dici delector ego ac tu,
Qui dedit hoc hodie, cras - si volet - auferet, vt si
Detulerit fasces indigno, detrahet idem,
Pone, meum est, inquit, pono - tristisq; recedo,
Idem si clamet furem, neget esse pudicum,
Contendat laqueo collum pressisse paternum,
Mordear obprobrijs falsis - mutemq; colores?
Falsus honor iuuat, & mendax infamia terret,
Quē? nisi mendosum & mendacē, vir bon' est q's?
Qui consulta patrum, qui leges, iuraq; seruat,

Liber Primus,

Quo multæ magnæq; secantur iudice lites,
 Quo responfore, & quo causæ teste tenentur,
 Sed videt hunc omnis domus, & vicinia tota
 Introrsum turpem, speciosum pelle decora,
 Nec furtum feci, nec fugi, si mihi dicat
 Seruus, habes precium - loris non vreris aio,
 Non hominem occidi, non pasces in cruce coruos,
 Sum bonus & frugi, renuit nega tatq; sabellus,
 Cautus em̃ metuit foueam lupus, accipiterq;
 Suspectos laqueos, & opertum miluius hamum,
 Oderunt peccare boni virtutis amore,
 Oderunt peccare mali formidine pœnæ,
 Tu nihil admittes in te formidine pœnæ,
 Sit spes fallendi - miscebis sacra prophanis,
 Nam de mille fabæ modijs cum surripis vnum
 Damnū est, non facinus mihi pacto lenius isto
 Vir bonus, om̃e forū quē spectat & om̃e tribunal
 Quandocunq; deos vel porco, vel boue placat.
 Iane pater clare dixit, cum dixit Apollo
 Labra mouet metuens audiri, pulchra Lauerna
 Da mihi fallere, da sanctum, iustumq; videri,

Epistolarum Horatii,

Noctem peccatis, & fraudibus obijce nubem,
 Quo melior seruo, quo liberior sit auarus
 In triuijs fixum cum se demittit ob assem
 Non video, nā qui cupiet, metuet quoq; porro,
 Qui metuens viuit liber mihi non erit vnq;
 Perdidit arma, locum virtutis deseruit, qui
 Semper in augenda festinat & obruitur re,
 Vendere cum possis captiuum occidere noli,
 Seruiet vtiliter, sine pascat durus, aretq;
 Nauiget, ac medijs hiemet mercator in vndis,
 Annonæ profit, portet frumenta, penusq;
 Vir bonus ac sapiens audebit dicere Pentheu
 Rector Thebarū, quid me perferre patiq;
 Indignum coges? adimam bona, nempe pecus, rem
 Lectos, argentū, tollas licet, & manicis, &
 Compedibus sæuo te sub custode tenebo,
 Ipse deus simul atq; volam me soluet opinor
 Hæc sentit, moriar, mors vltima linea rerum est

AD SCAEVAM,

q Vāuis Sceua satis p te tibi cōsulis, & scis
 Quo tandem pacto deceat maiorib' vti

LIBER PRIMVS,

Disce docendus adhuc quid censeat amicus, ut si
 Cæcus iter monstrare velit, tamen aspice si quid
 Et nos quod cures proprium fecisse loquamur,
 Si te grata quies, & primam somnus in horam
 Delectat, si te pulvis strepitusque rotarum.
 Si ledet caupona. Ferentinum ire iubebo,
 Nam neque diuitibus contingunt gaudia solis,
 Nec vixit male qui natus moriensque fefellit,
 Si prodesse tuis, pauloque benignius ipsum
 Te tractare voles, accedes siccus ad vinctum,
 Si pranderet olus patienter regibus uti
 Nollet Aristippus, si sciret regibus uti.
 Fastidiret olus qui me notat, utrius horum
 Verba probes & facta doce, vel iunior audi
 Cur sit Aristippi potior sententia, namque
 Mordacem cynicum sic eludebat. ut ait,
 Scurror ego ipse mihi, populo tu rectius hoc &
 Splendidus multo est equus ut me portet. alarum rex,
 Officium facio, tu poscis vilia, verum es
 Dante minor. quis te fers nullius egentem,
 Omnis Aristippum decuit color, & status, & res,

Epistolarum Horatii,

Tentantem maiora fere, presentibus æquum,
 Contra quem duplici panno patientia velat.
 Mirabor, vitæ via si conuersa decebit,
 Alter purpureum non expectabit amictum.
 Quidlibet indutus celeberrima per loca vadet,
 Personamque feret non inconcinnus utranque.
 Alter Myleti textam cane petus & angue
 Vitabit chlamidem, morietur frigore, si non
 Rettuleris pannum, refer, & sine viuat ineptus,
 Res gerere, & captos ostendere ciuibus hostes.
 Attingit folium Iouis & cœlestia tentat,
 Principibus placuisse viris non vltima laus est.
 Non cuius homini contingit adire Corinthum
 Sedit qui timuit ne non succederet, esto,
 Quid qui peruenit? fecit ne viriliter? atque
 Hic ast aut nusquam quod quærimus, hic onus horret.
 Ut paruis animis & paruo corpore maius,
 Hic subit & perfert, aut virtus nomen inane est,
 Aut decus & precium recte petit experiens vir
 Coram rege suo de paupertate tacentes
 Plus poscente ferent, distat sumas ne pudenter

Libri Primus,

An rapias, atqui rerum caput hoc erat - hic fons
 Indotata mihi soror est, paupercula mater,
 Et fundus nec vendibilis - nec pascere firmus
 Qui dicit, clamat victum date, succinit alter
 Et mihi diuiduo findetur munere quadra
 Sed tacitus pasci si posset coruus - haberet
 Plus dapis & rixę multo minus - inuidięq;
 Brundisium comes, aut Surrentin ductus amoenū
 Qui queritur salebras, & acerbū frigus & imbres
 Et cistam effractam, & subducta viatica plorat -
Nota refert meretricis acumina, saepe catellam,
Sæpe per iscelidem raptam sibi flentis - uti mox
 Nulla fides damnis, verisq; doloribus adsit,
 Nec semel irrisus triujs attollere curat
 Fracto crure Planum, licet illi plurima manet
 Lachryma, per sanctum iuratus dicat Osirim
 Credite - non ludo, crudeles tollite claudum
 Quære peregrinum - vicinia rauca reclamationem.

AD LOLLIUM,

I bene te noui metues liberrime Lolli
 Scurrantis speciem præbere - pfectus amicū

Epistolarum Horatii,

Vt matrona meretrici dispar erit, atq;
 Discolor infido scurræ distabit amicus,
 Est huic diuersum vitio vitium prope maius
 Asperitas agrestis - & inconcinna - grauisq;
 Quæ se commendat tonsa cute - dentibus atris -
 Dum vult libertas mera dici veraq; virtus,
 Virtus est medium vitiorum vtrinque reductum
 Alter in obsequium plus æquo pronus, & imi
 Derisor lecti, sic nutum diuitis horret,
 Sic iterat voces, & verba cadentia tollit,
 Ut puerum sæuo credas dictata magistro
 Reddere, vel partes minimū tractare secundas,
 Alter rixatur de lana sæpe caprina,
 Propugnat nugis armatus, scilicet ut non
 Sit mihi prima fides, & vere quod placet, ut non
 Acriter elatrem, precium ætas altera sordet,
 Ambigitur quid em Castor sciat an docilis plus,
 Brundisium Numici melius via ducat an Appi,
 Quem damnosa Venus, quem præceps alia nudat
 Gloria quem supra vires & vestit & vngit,
 Quem tenet argenti sitis importuna - famesq;

Liber Primus,

Quem paupertatis pudor & fuga, diues amicus
 Sæpe decem vitis instructior odit & horret,
 Aut si non odit, regit ac velut pia mater,
 Plus quàm se sapere, & virtutibus esse priorem
 Vult, & ait prope vera mihi, concedere noli
 Stulticiam patiuntur opes, tibi paruula res est
 Arcta decet sanum comitem toga - desine mecum
 Certare, Eutrapelus cuiusquæ nocere volebat
 Vestimenta dabat preciosa, beatus enim iam
 Cum pulchris tunicis sumet noua consilia & spes,
 Dormiet in lucem, scorto postponet honestum
 Officium, nummos alienos pascet, ad inum
 Traxerit, aut olitoris aget mercede caballum,
 Arcanum nequæ tu scrutaberis vilius vnquæ,
 Commissumquæ reges, & vino tortus & ira,
 Nec tua laudabis studia, aut aliena reprendes,
 Nec cum venari volet ille poemata panges,
 Gratia sic fratrum geminorum, Amphionis atque
 Zeti dissiluit, donec suspecta se uero
 Conticuit lyra, fraternis cessasse putatur
 Moribus Amphion, tu cede potentis amici

Epistolarum Horatii,

Lenibus imperijs, quotiesquæ educet in agros
 Aetolijs onerata plagis iumenta - canesquæ,
 Surge, & inhumanæ senium deponere camenæ,
 Cœnes ut pariter pulmenta laboribus empta,
 Romanis sollenne viris opus utile famæ,
 Vitæquæ - & membris, præsertim cum valeas &
 Vel cursu superare canem, vel viribus aprum
 Possis, adde virilia quæ speciosius arma
 Non est qui tractet, scis quo clamore coronæ
 Prælia sustineas campestria, denique sæuam
 Militiam puer, & Cantabrica bella tulisti
 Sub duce - qui templis Parthorum signa refixit,
 Nunc & si quid abest Italis adiudicat armis,
 Ac ne te retrahas - & inexcusabilis absis,
 Quinuis nil extra numerum fecisse - modumquæ
 Curas, interdum nugaris rure paterno -
 Partitur lintres exercitus, Actia pugna
 Te duce per pueros hostili more refertur,
 Aduersarius est frater, lacus Adria, donec
 Alterutrum velox victoria fronte coronet,
 Consentire suis studijs qui crediderit te

Liber Primus,

Fautor utroque tuum laudabit pollice ludum,
 Protinus ut moneam, si quid monitoris eges tu
 Quid de quoque viro. & cui dicas, sepe videto,
 Per contractorem fugito nam garrulus idem est.
 Nec retinent patulae commissa fideliter aures,
 Et semel emissum volat irrevocabile verbum,
 Non ancilla tuum iecur ulceret vlla puerue
 Inter marmoreum venerandi limen amici,
 Nedominos pueri pulchri, charaeve puellae
 Munere te paruo beet, aut incommodus angat,
 Qualem commendas etiam atque etiam aspice, ne mox
 Incuciant aliena tibi peccata pudorem,
 Fallimur & quandam non dignum tradimus, ergo
 Quem sua culpa premit deceptus omitte tueri
 Ut penitus notum, si tentet crimina serues
 Tuterisque tuo fidentem praesidio, qui
 Dente Thonino cum circumroditur, ecquid
 Ad tepost paulo ventura pericula sentis?
 Nam tua res agitur paries cum proximus ardet,
 Et neglecta solent incendia sumere vires,
 Dulcis in expertis cultura potentis amici

Epistolarum Horatii,

Expertus metuit, tu dum tua navis in alto est
 Hoc age, ne mutata retrorsum te ferat aura,
 Oderunt hilarem tristes, tristemque iocosi,
 Sedatum celeres, agilem gnauumque remissi,
 Potores bibuli media de nocte falerni
 Oderunt porrecta negantem pocula, quis
 Nocturnos iures te formidare tepores,
 Deme supercilio nubem, plerumque modestus
 Occupat obscuri speciem, taciturnus acerbi,
 Inter cuncta leges, & percontabere doctos
 Qua ratione quae traducere leniter aium,
 Nec te semper inops agitet vexetque cupido,
 Non pavor, & rerum mediocriter utilium spes
 Virtutem doctrina paret natura ne donet,
 Quid minuat curas, quid te tibi reddat amicum,
 Quid pure tranquillet honos, an dulce lucellum,
 An secretum iter, & fallentis semita vitae?
 Me quoties reficit gelidus Digentia riuus,
 Quem Mandela bibit rugosus frigore pagus,
 Quid sentire putas, quid credis amice precari?
 Si mihi quod nunc est, etiam minus, ut mihi viuum

Liber Primus,

Quod super est æui - si quid superesse volunt dī,
Sit bona librorum, & prouisæ frugis in annum
Copia - neu fluitem dubiæ spe pendulus horæ,
Sed satis est orare Iouem, qui donat & aufert,
Det vitam - det opes - æquū mi animū ipse parabo.

AD MOECENATEM.

p Risco si credis Mœcenas docte Cratino,
Nulla placere diu, nec viuere carmīa possūt
Quæ scribuntur aquæ potoribus, vt male sanos
Asscripsit Liber Satyrīs Faunīq; poetas,
Vina fere dulces oluerunt mane camenæ,
Laudibus arguitur vini vinofus Homerus
Ennius ipse pater nūq; nisi potus ad arma
Profiluit dicenda, forum putealq; Libonis
Mandabo ficcis, adimam cantare seueris,
Hoc simul edixit, nec cessauere poetæ
Nocturno certare mero - putere diurno,
Quid? si quis vultu toruo ferus, & pede nudo,
Exiguæq; togæ simulet textore Catonem,
Virtutem ne representet, moresq; Catonis?
Rupit Hiarbitam Tīmagenis æmula lingua

Epistolarum Horatij,

Dum studet vrbanus - tenditq; disertus haberi,
Decipit exemplar vitij imitabile, q; si
Pallerem casu - biberent exanguie cuminum,
O imitatores seruum pecus, vt mihi sæpe
Bilem - sæpe iocum vestri mouere tumultus
Libera per vacuum posui vestigia princeps,
Non aliena meo pressi pede, qui sibi fidit:
Dux reget examen, Parios ego primus iambos
Ostendi latio, numeros animosq; secutus
Archilochi, non res & agentia verba Lycambem,
Ac ne me folijs ideo breuioribus ornes
Q; timui mutare modos & carminis artem,
Temperat Archilochi musam pede mascula Sappho
Temperat Alcæus - sed rebus & ordine dispar,
Nec socerum quærit quæ versibus oblinat atris,
Nec sponsæ laqueum famoso crimine nectit,
Hunc ego, non alio dictum prius ore, latinis
Vulgauī fidicen, iuuat immemorata ferentem
Ingenuis oculisq; legi manibusq; teneri,
Scire velis mea cur ingratus opuscula lector
Laudet ametq; domi, premat extra limen iniquus

Liber Secundus,

Non ego ventosæ plebis suffragia venor
Impensis coenarum, & tritæ munere vestis
Nonego nobilium scriptorum auditor & vltor,
Grammaticas ambire tribus & pulpita dignor,
Hincillæ lachrymæ, spissis indigna theatris
Scripta pudet recitare, & nugis addere pondus
Si dixi, rides ait, & Iouis auribus ista
Seruas, fidis enim manare poetica mella
Te solum, tibi pulcher, adhæc ego marsibus vti
Formido & luctantis acuto ne fecer vngue,
Displicet iste locus clamo & diludia posco
Ludusem genuit trepidum certamen & iram,
Ira truces inimicitias & funebre bellum.

AD LIBRVM SVVM,

v Ertumnū, Ianumq̃ liber spectare videt
Scilicet vt prostes Sosiorū pūice mūd.
Odisti clauēs & grata sigilla pudico,
Paucis ostendi gemis, & communia laudas.
Non ita nutritus fuge quo discedere gestis,
Non eritemisso reditus tibi, quid miser egi?
Quid volui, dices vbi quis te læserit, & scis

Epistolarum Horatij,

Inbreue te cogi cum plenus languet amator,
Q̃ si non odio peccantis desipit augur,
Charus eris Romæ, donec te deserit ætas.
Contrectatus vbi manibus sordescere vulgi
Cœperis, aut tineas pascas taciturnus inertes,
Aut fugies Vticam, aut vnctus mitteris Ilerdam.
Ridebit monitor non exauditus, vt ille
Qui male parentem in rupes detruxit asellum
Iratu, quis em̃ inuitum seruare laboret?
Hoc quoq̃ te manet, vt pueros elementa docentem
Occupet extremis in vicis balba senectus,
Cum tibi sol tepidus plures admouerit aures
Me libertino natum patre & in tenui re,
Maiores pennas nido extendisse loqueris,
Vt quantum generi demas, virtutibus addas,
Me primis vrbis belli placuisse domicq̃,
Corporis exigui, præcanum solibus aptum,
Irasci celerem, tamen vt placabilis essem,
Forte meum si quis te percontabitur æuum,
Mē quater vndenos sciat impleuisse decembres
Collegam Lepidum quo duxit Lollius anno,
E ij

Liber Secundus,

Q, HO, FLAC, EPISTOLARVM, LI, secundus,
AD AVGVSTVM,

c Vm tot sustineas & tanta negotia solus,
Res Italas armis tuteris moribus ornes.

Legibus emendes incommoda publica, peccem
Si longo sermone morer tua tempora Cæsar.
Romulus, & Liber pater, & cū Castore Pollux,
Post ingentia facta deorum in templa recepti,
Dum terras hominumq; colūt genus, aspera bella
Componunt, agros assignant, oppida condunt,
Plorauere suis non respondere fauorem
Speratum meritis, diram qui contudit hydram.
Notaq; fatali portenta labore subegit,
Comperit inuidiam supremo fine domari,
Vrit enim fulgore suo qui prægrauat artes
Infra se positas, extinctus amabitur idem.
Præsenti tibi maturos largimur honores,
Iurandasq; tuum per nomen ponimus aras,
Nil oriturum alias, nil ortum, tale fatentes,
Sed tuus hic populus sapiens & iustus in vno
Te nostris ducibus, te Graijs anteferendo,

Epistolarum Horatij,

Cætera nequaquā simili ratione, modoq;
Aestimat, & nisi quæ terris semota, suisq;
Temporibus defuncta videt, fastidit, & odit,
Sic fautor veterum - vt tabulas peccare vetantes
Quas bisquinq; viri sanxere, et fœdera regum,
Vel Gabijs, vel cum rigidis æquata Sabinis,
Pontificum libros annosa volumina vatum
Dictitet Albano Musas in monte locutas,
Si quia Græcorum sunt antiquissima quæq;
Scripta vel optima, Romani pensantur eadem
Scriptores trutina - non est q; multa loquamur.
Nil intra est oleam, nil extra est in nuce duri,
Venimus ad summum fortunæ, pingimus, atq;
Psallimus, & luctamur Achiuis doctius vinctis,
Si meliora dies, vt vina poemata reddit,
Scire velim chartis præciū quotus arroget annus.
Scriptor abhinc annos centum qui decedit, inter
Perfectos veteresq; referri debet? an inter
Viles atq; novos? excludat iurgia finis.
Est vetus atq; probus centum qui perficit annos,
Quid? qui deperiit minor vno mense vel anno?

Liber Secundus,

Inter quos referenduserit? veteres ne poetas?
 An quos & præsens & postera respuit ætas?
 Iste quidem veteres inter ponetur honeste
 Qui vel mense breui vel toto est iunior anno,
 Vtor promisso, caudæq; pilos vt equinæ
 Paulatim vello demo vnum demo etiam vnum
 Dum cadet elusus ratione ruentis acerui
 Qui redit ad fastos & virtutem æstimat annis,
 Miraturq; nihil nisi quod libitina sacrauit,
 Ennius & sapiens, & fortis, & alter Homerus
 Vt critici dicunt, leuiter curare videtur
 Quo promissa cadant, & somnia Pithagorea,
 Neuius in manibus non est, & mentibus heret
 Pene recens, adeo sanctum est vetus omne poema
 Ambigitur quoties vter vtro sit prior, aufert
 Pacuius docti famam senis, Actius alti,
 Dicitur Afrani toga cōuenisse Menandro,
 Plautus ad exemplar Siculi pperare Epicharmi,
 Vincere Cecilius grauitate, Terentius arte,
 Hos ediscit, & hos arcto stīpata theatro
 Spectat Roma potēs, habet hos numeratq; poetas

Epistolarum Horatij,

Ad nostrum tempus-Liui scriptoris ab æuo,
 Interdum vulgus rectum videt, est vbi peccat,
 Si veteres ita miratur, laudatq; poetas
 Vt nihil anteferat-nihil illis comparet-errat,
 Si quædam nimis antique, si pleræq; dure
 Dicere credit eos, ignaue multa fatetur,
 Et sapit, & mecū facit, & Ioue iudicat æquo,
 Non equidem infector, delendaq; carmina Liui
 Esse reor, memini quæ plagosum mihi paruo
 Orbiliū dictare, sed emendata videri,
 Pulchraq; & exactis nimium distantia-miror,
 Inter quæ verbū emicuit si forte decorum, &
 Si versus paulo concinior vnus & alter,
 Iniuste totum ducit-venditq; poema,
 Indignor quicquam reprehendi, non quia crasse
 Compositum ille pideue putatur-sed quia nuper,
 Nec veniā antiquis, sed honorem & præmia posci,
 Recte nec ne crocum floresq; perambulet Acci
 Fabula si dubitem, clament perijisse pudorem
 Cuncti pene patres, ea cum reprehendere coner
 Quæ grauis Aesopus, quæ doctus Roscius egit,

Liber Secundus,

Vel quia nil rectum, nisi quod placuit sibi dicunt
 Vel quia turpe putant parere minoribus, & quæ
 Imberbes didicere - senes perdenda fateri,
 Iam falsare Numæ carmen qui laudat, & illud
 Quod mecum ignorat - solus vult scire videri
 Ingenijs non ille fauet - plauditq; sepultis -
 Nostra sed impugnat, nos nostraq; liuidus odit,
 Q' si tam Græcis nouitas inuisa fuisset
 Qm̃ nobis, quid nūc esset vetus, aut quid haberet
 Quod legeret tereretq; viritim publicus vsus?
 Vt primum positis nugari Græcia bellis
 Cœpit, & in vitium fortuna labier æqua,
 Nunc athletarum studijs, nunc arsit equorum,
 Marmoris aut eboris fabros aut æris amauit
 Suspendit picta vultum mentemq; tabella
 Nunc tibi cinibus, nunc est gauisa Tragædis -
 Sub nutrice puella - velut si luderet infans
 Quod cupide petijt mature plena reliquit,
 Quid placet, aut odio est, qd' nō mutabile credas?
 Hoc paces habuere bonæ, ventiq; secundi,
 Romæ dulce diu fuit & solenne, reclusa

Epistolarum Horatij,

Mane domo vigilare, clienti promere iura?
 Cautus nominibus certis expendere nummos
 Maiores audire, minori dicere, per quæ
 Crescere res posset - minui damnosa libido,
 Mutauit mentem populus leuis, & calet vno
 Scribendi studio, pueriq; patresq; seueri
 Fronde comas vincti - cœnant & carmina dictant,
 Ipse ego quis nullos me affirmo scribere versus
 Inuenior Parthis mendacior, & prius orto
 Sole vigil calamū, & chartas, & scrinia posco,
 Nauem agere ignarus nauis timet, abrotanū ægro
 Non audet nisi qui didicit dare, quod medicorū est
 Promittunt medici, tractant fabrilia fabri,
 Scribimus indocti, doctiq; poemata passim,
 Hic error tamen - & leuis hæc infania - quantas
 Virtutes habeat, sic collige, vatis avarus
 Nō temere est animus, versus amat, hoc studet vnū,
 Detrimenta, fugas seruorum, incendia ridet,
 Non fraudem socio, pueroue incogitat vllam
 Pupillo, viuit filiquis & pane secundo,
 Militiæ quanq; piger & malus, utilis vrbi.

Liber Secundus,

Si das hoc paruis quoq; rebus magna iuuari
 Os tenerum pueri balbumq; poeta figurat,
 Torquet ab obscænis iam nunc sermonibus aures,
 Mox etiam pectus præceptis format amicis,
 Asperitatis & inuidiæ corrector & iræ,
 Recte facta refert, orientia tempora notis
 Instruit exemplis, inopem solatur & ægrum,
 Castis cum pueris ignara puella mariti
 Disceret vnde preces, vatem nisi musa dedisset:
 Poscit opem chorus, & præsentia numina sentit
 Cælestes implorat aquas docta prece blandus
 Auertit morbos, metuenda pericula pellit,
 Impetrat & pacem, & locupletem frugibus annum
 Carminedij superi placatur carmine manes,
 Agricolaë prisci fortes paruoq; beati
 Condita post frumenta leuantes tempore festo
 Corpus & ipsum animū spe finis dura ferentem,
 Cum socijs operum, pueris, & coniuge fida
 Tellurem porco, Siluanum lacte piabant,
 Floribus & vino Genium, memorem brevis æui,
 Fescenina per hunc inuenta licentia morem

Epistolarum Horatij,

Versibus alternis obprobria rustica fudit,
 Libertasq; recurrentes accepta per annos
 Lusit amabiliter donec iam sæuus apertam
 In rabiem coepit verti iocus, & per honestas
 Ire domos impune minax doluere cruento
 Dente lacessiti, fuit intactis quoq; cura
 Conditione super communi, quin etiam lex
 Poenæq; lata malo, quæ nolle carmine quæq;
 Describi, vertere modum, formidine fustis
 Ad benedicendum delectandumq; redacti,
 Græcia capta ferum victorem cepit, & artes,
 Intulit agresti latio, sic horridus ille
 Defluxit numerus Saturnius, & graue virus
 Mundicie pepulere, sed in longum tamen æuum
 Manserunt hodieq; manent vestigia ruris
 Serus enim Grecis admouit acumina chartis,
 Et post Punica bella quietus querere coepit
 Quid Sophocles & Tæspis & Aeschilus vtile ferrent
 Tentauit quoq; rem si digne vertere posset,
 Et placuit natura sibi sublimis & acer,
 Nam spirat Tragicum satis & foeliciter audet,

Liber Secundus,

Sed turpem putat in scriptis metuſq; lituram,
 Creditur ex medio quia res acceſſit habere
 Sudoris minimum, ſed habet Comœdia tanto
 Plus oneris quanto veniæ minus, aſpice Plautus
 Quo pacto partes tutetur amantiſ ephœbi,
 Ut patris attenti, lenoniſ ut inſidioſi,
 Quantus Dorſenninus edacibus in paraſitiſ,
 Qm̄ non abſtricto percurrat pulpita ſocco,
 Geſtit em̄ nummū in oculos dimittere, poſthac
 Securus cadat an recto ſtet fabula talo,
 Quem tulit ad ſcenam ventoloſ gloria curru,
 Examinat lentuſ ſpectator, ſeduluſ inflat,
 Sic leue ſic paruum eſt animū quod laudiſ auarum
 Sub ruit aut reficit, valeat reſ ludicra ſi me
 Palma negata macrū, donata reducit opimum,
 Sæpe etiam audacem fugat hoc terretq; poetam
 Q: numero pluſ, virtute & honore minoreſ,
 Indocti ſtolidiq; & depugnare parati,
 Si diſcordet eques media inter carmina, poſcunt
 Aut vſum aut pugileſ, hiſ nam plebecula gaudet,
 Verū equitiſ quoq; iam migravit ab aure voluptaſ

Epistoſarum Horatiſ,

Omnis, ad incertoſ oculos et gaudia vana
 Quattuor aut pluſe aulea premuntur in horaſ
 Dum fugiunt equitum turmæ peditumq; cateruæ
 Mox trahitur manibuſ regum fortuna retortiſ,
 Eſſeda feſtinant, pilenta, petorita, naueſ,
 Captiuum portatur ebur, captiua Corinthuſ,
 Si foret in terris rideret Democrituſ, ſeu
 Diuerſum confuſa genu, panthera camelo,
 Siue elephaſ albuſ vulgi conuerteret ora,
 Spectaret populuſ ludis attentiuſ ipſiſ,
 Ut ſibi præbentem mimo ſpectacula pluſa,
 Scriptoreſ autem narrare putaret aſello
 Fabellam ſurdo, nam quæ peruincere voceſ
 Eualuere ſonum referunt quem noſtra theatra?
 Garganū mugire putes nemuſ, aut mare Tuſcum
 Tanto cum ſtrepitu ludi ſpectantur & arteſ
 Diuitiaq; peregrina, quibuſ oblituſ actor
 Cum ſtetit in ſcena concurrit dextera leuæ
 Dixit adhuc aliquid? nil ſane, quid placet ergo?
 Lana Tarentino violas imitata veneno,
 Ac ne forte putes, me, quæ facere ipſe recuſem,

Liber Secundus,

Quæ recte tractent alijs - laudare maligne,
 Ille per extantum funem mihi posse videtur
 Ire poeta - meum qui pectus inaniter angit,
 Irritat, mulcet, falsis terroribus implet
 Ut magus, & mō me Thebis modo ponit Athenis
 Verum age, & his qui se lectori credere malunt
 Qm̄ spectatoris fastidia ferre superbi,
 Curam redde breuem, si munus Apolline dignum
 Vis complere libris - & vatibus addere calcar
 Ut studio maiore petant Helicon virentem,
 Multa quidem nobis facimus mala sæpe poetæ,
 Ut vineta egomet cædam mea, cum tibi librum
 Sollicito damus aut fesso, cum ledimur - vnum
 Si quis amicorum est ausus reprehendere versum,
 Cum loca iam recitata reuoluimus irreuocati,
 Cum lamentamur non apparere labores
 Nostros - & tenui deducta poemata filo,
 Cum speramus eo rem venturam - ut simulatq;
 Carmina rescieris nos fingere, commodus ultro
 Accersas, & egere vetes, & scribere cogas,
 Sed tamen est operæ præciū cognoscere - quales

Epistolarum Horatij,

Aedituos habeat belli spectata domiq;
 Virtus, indigno non committenda poetæ,
 Gratus Alexandro regi magno fuit ille
 Cherilus, incultis qui versibus & male natis
 Rettulit acceptos regale numisma philippos,
 Sed veluti tractata notam labemq; remittunt
 Atramenta, fere scriptores carmine foedo
 Splendida facta linunt, idem rex ille poema
 Qui tam ridiculum tam care prodiguse emit,
 Edicto vetuit - ne quis se præter Apellem
 Pingeret, aut alius Lysippo duceret æra
 Fortis Alexandri vultum simulantia, q; si
 Iudicium subtile videndis artibus illud
 Ad libros - & ad hæc musarum dona vocares,
 Boetum in crasso iurares ære natum,
 At neq; dedecorant tua de se iudicia - atq;
 Munera, quæ multa dantis cū laude rulerunt
 Dilecti tibi Virgilius, Varusq; poetæ
 Nec magis expressi vultus per ænea signa
 Qm̄ per vatis opus - mores animiq; virorum
 Clarorum, apparent, nec sermones ego mallem

Libër Secundus,

Repentes per humum-^{q̃} res componere gestas,
 Terrarum^{q̃} situs, & flumina dicere, & arces
 Montibus impositas, & barbara regna, tuisq̃
 Auspicijs totum confecta duella per orbem,
 Claustraq̃ custodem pacis cohibentia Ianum,
 Et formidatam Parthis- te principe- Romam,
 Si quantum cupere possem quoq̃, sed neq̃ paruum
 Carmen maiestas recipit tua, nec meus audet
 Rem tentare pudor- quam vires ferre recusent,
 Sedulitas autem stulte quem diligit- vrget-
 Præcipue cum se numeris commendat- & arte-
 Discit enim citius- meminitq̃ libentius illud
 Quod quis deridet ^{q̃} quod probat & veneratur,
 Nil moror offitium quod me grauat, ac neq̃ ficto
 In peius vultu proponi cæreus vsquam-
 Nec prauæ factis decorari versibus opto,
 Nec rubeam pingui donatus munere, & vna
 Cum scriptore meo capsâ porrectus operta
 Deferar in vicum vendentem thus- & odores-
 Et piper- et quicquid chartis amicitur inemptis.

AD IVLIVM FLORVM,

Epistolarum Horatij,

f Lore bono clarosq̃ fidelis amice Neroni,
 Si quis forte velit puerum tibi videri, natum
 Tybure vel Gabijs, & tecum sic agat, hic &
 Candidus, et talos a vertice pulcher ad imos
 Fiet eritq̃ tuus nummorum milibus octo
 Verna ministerijs ad nutus aptus heriles,
 Litterulis græcis imbutus, idoneus arti
 Cuilibet, argilla quiduis imitabitur vda,
 Quinetiam canet indoctum, sed dulce bibenti,
 Multa fidem promissa leuant- vbi plenius æquo
 Laudat venales qui vult extrudere merces,
 Res vrget me nulla, meo sum pauper in ære,
 Nemo hoc mangonum faceret tibi, non temere a me,
 Quiuis ferret idem- semel hic cessauit, & vt fit
 In scalis latuit, metuens pendentis habenæ-
 Des nummos, excepta nihil te si fuga lædat
 Ille feret precium, penæ securus opinor,
 Prudens emisti vitiosum- dicta tibi est lex-
 Insequeris tamen hunc- & lite moraris iniqua,
 Dixi me pigrum, proficiscenti tibi dixi
 Talibus offitijs prope mancum, ne mea sæuus

Liber Secundus,

Iurgares ad te ꝓ epistola nulla rediret,
 Quid tum profeci mecum facientia iura,
 Si tamen attentas, quereris super hoc etiam ꝓ
 Expectata tibi non mittam carmina mendax,
 Luculli miles collecta viatica multis
 Aerumnis lassus dum noctu stertit, ad aſsem
 Perdiderat, post hoc vehemēs lupus, & sibi & hosti
 Iratus, pariter ieiunis dentibus acer,
 Præſidium Regale loco deiecit: vt aiunt:
 Summemunito & multarum diuite rerum,
 Clarus ob id factum donis ornatur honestis,
 Accipit & bis dena super ſeſtercia nummum,
 Forte sub hoc tempus caſtellum euertere Prætor,
 Neſcio quod cupiens, hortari cœpit eundem
 Verbis quæ timido quoꝓ poſſent addere mentem
 I bone qua virtus tua te vocat, i pede fauſto
 Grandia laturus meritorum præmia, quid ſtas?
 Poſt hæc ille catus, quantum vis ruſticus ibit,
 Ibit eo quo vis, qui zonam perdidit, inquit,
 Romæ nutriri mihi contigit, atꝓ doceri
 Iratus Graijs quantum nocuiſſet Achilles,

Episto laru m Horatiij,

Adiecere bonæ paulo plus artis Athenæ
 Scilicet vt poſſem curuo dinoscere rectum,
 Atꝓ inter ſyluas achademi quærere verum
 Dura ſed amouere loco me tempora grato,
 Ciuiliſꝓ rudem belli tulit æſtus in arma
 Cæſaris Auguſti non reſponſura lacertis,
 Vnde ſimul primum me dimiſere Philippi
 Deciſis humilem pennis, inopemꝓ paterni
 Et laris & fundi, paupertas impulit audax
 Vt verſus facerem, ſed quod non deſit habentem
 Quæ poterunt vnꝓ ſatis expurgare cicuta
 Ni melius dormire putem ꝓ ſcribere verſus,
 Singula de nobis anni prædantur euntes,
 Eripiere iocos, venerem, conuiuia, ludum,
 Tendunt extorquere poemata, quid faciam vis
 Deniꝓ non omnes eadem mirantur, amantꝓ,
 Carmine tu gaudes, hic delectatur iambis,
 Ille Bioneis ſermonibus, & ſale nigro,
 Tres mihi conuiuæ prope diſſentire videntur
 Poſcentes vario multū diuerſa palato,
 Quid dem, qd nō dem, reſpiciſtu, quod iubet alter?

Liber Secundus,

Quod petis id sane est inuisum, acidumq; duobus,
 Præter cætera me Romæ ne poemata censes
 Scribere posse inter tot curas totq; labores?
 Hic sponsum vocat, hic auditum scripta relictis
 Omnibus officijs, cubat hic in colle Quirini,
 Hic extremo in Auentino, visendus vterq;
 Interualla vides humanæ commoda, verum
 Puræ sunt plateæ nihil vt meditantibus obstat,
 Festinat calidus mulis gerulisq; redemptor,
 Torquet nunc lapidē nunc ingens machina tignum,
 Tristitia robustis luctantur funera plaustris,
 Hac rabiosa fugit canis, hac lutulenta ruit sus,
 In nunc & versus tecum meditare canoros,
 Scriptorū chorus omnis amat nemus, & fugit vrbes
 Rite cliens Bacchi somno gaudentis vmbra,
 Tu me inter strepitus nocturnos atq; diurnos
 Viscanere & contracta sequi vestigia vatum,
 Ingenium sibi quod vacuas desumpsit Athenas,
 Et studijs annos septem dedit, insenuitq;
 Libris & curis statua taciturnius exit,
 Plerumq; & risu populum quatit, hic ego rerum

Epistolarum Horatij,

Fluctibus in medijs & tempestatibus vrbis
 Verba lyrae motura sonum connectere digner?
 Frater erat Romæ consulti rhetor, vt alter
 Alterius sermone meros audiret honores,
 Graccus vt hic illi foret, hic vt Mutius illi,
 Qui minus argutos vexat furor iste poetas?
 Carmina compono, hic elegos miserabile visu
 Cælatumq; nouem musis opus, aspice primum
 Quanto cum fastu, quanto molimine circum
 Spectemus vacuum Romanis vatibus ædem
 Mox etiam: si forte vacas: sequere, & procul audi
 Quid ferat, & quare sibi nectat vterq; coronam.
 Cedimur, & totidem plagis consumimus hostem,
 Lento Samnites ad lumina prima duello
 Discedo Alcæus puncto illius ille meo quis
 Quis nisi Callimachus? si plus adposcere visus
 Fit Mymnermus, & optino cognomine crescit,
 Multa fero, vt placem genus irritabile vatum
 Cum scribo & supplex populi suffragia capto,
 Idem finitis studijs & mente recepta
 Obturem patulas impune legentibus aures,
 G

Liber Secundus,

Ridentur mala qui componunt carmina, verum
 Gaudent scribentes & se venerantur, & vltro
 Si taceas laudant quicquid scripsere beati.
 At qui legitimū cupiet fecisse poema,
 Cum tabulis animum censoris sumet honesti,
 Audebit quæcunq; parum splendoris habebunt,
 Et sine pondere erunt, & honore indigna ferentur,
 Verba mouere loco quæuis inuita recedant,
 Et versentur adhuc inter penetralia Vestæ,
 Obscurata diu populo bonus eruet, atq;
 Proferet in lucem speciosa vocabula rerum,
 Quæ priscis memorata Catonibus atq; Cethegis
 Nunc situs informis premit & deserta vetustas,
 Adsciscet noua quæ genitor produxerit vsus
 Vehemens & liquidus, puroq; simillimus amni
 Fundet opes, Latiumq; beabit diuite lingua
 Luxuriantia compescet nimis aspera sano
 Leuabit cultu, virtute carentia tollet,
 Ludentis speciem dabit & torquebitur, vt qui
 Nunc Satyrum, nunc agrestem Cyclopa mouetur
 Prætulerim scriptor delirus inersq; videri,

Epistolarum Horatii,

Dum mea delectant mala me veldeniq; fallant
 Quæ sapere & ringi, fuit haud ignobilis Argis
 Qui se credebat miros audire Tragædos
 In vacuo lætus sessor, plausorq; theatro,
 Cætera qui vitæ seruaret munia recto
 More bonus sane vicinus, amabilis hospes,
 Comis in vxorem, posset qui ignoscere seruis,
 Et signo læso non insanire lagenæ,
 Posset qui rupem & puteum vitare patentem,
 Hic vbi cognatorū opibus, curisq; reffectus
 Expulit Helleboro morbum, bilemq; meraco,
 Et redit ad sese, Pol me occidistis amici
 Non seruaastis, ait, cui sic extorta voluptas,
 Et demptus per vim mentis gratissimus error,
 Nimirum sapere est abiectis vtile nugis
 Et tempestiuum pueris concedere ludum,
 Ac non verba sequi, fidibus modulanda latinis,
 Sed veræ numerosq; modosq; ediscere vitæ,
 Quo circa mecum loquor hæc, tacitusq; recordor
 Si tibi nulla sitim finiret copia lymphæ
 Narrares medicis quæ quanto plura parasti

Liber Secundus,

Tanto plura cupis, nulli ne faterier audes?
 Si vulnustibi monstrata radice vel herba
 Non fieret leuius - fugeres - radice vel herba
 Proficiente mihi curarier? audieras cui
 Rem dii donarent - illi decedere prauam
 Stulticiam, & cum sis nihilo sapientior - ex quo
 Plenior es - tamen vteris monitoribus istisdem?
 At si diuitiae prudentem reddere possent,
 Si timidū, cupidūq; minus te, nempe ruberes
 Viueret in terris te si quis auarior vno,
 Si proprium est quod quis libra mercatur & aere
 Quedam: si credis consultis: mancipat vsus,
 Qui te pascit ager tuus est, & villicus orbi
 Cum segetes occat - tibi mox frumenta daturus,
 Te dominum sentit, da nummos accipis vnam,
 Pullos, oua, cadum temeti, nempe modo isto
 Paulatim mercaris agrum fortasse trecentis,
 Aut etiam supra nummorum milibus emptum,
 Quid refert viuas numerato nuper an olim?
 Emptor Aricini quondam Veientis & arui
 Emptum coenat olus: quis aliter putat: emptis

Epistolarum Horatii,

Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenum,
 Sed vocat vsq; suum, qua populus assita certis
 Limitibus vicina refugit iurgia - tanq;
 Sit proprium quicq;, puncto quod mobilis horae
 Nunc pœce, nunc precio, nunc vi, nunc morte suprema,
 Permutet dominos, & cedat in altera iura,
 Sic quia perpetuus nulli datur vsus, & heres
 Heredem alterius velut vnda superuenit vndam
 Quid vici profunt aut horrea? quidue Calabris
 Saltibus adiecti Lucani? si metit orcus
 Grandia cum paruis, non exorabilis auro?
 Gemmas, marmor, ebur, Tyrrhena sigilla, tabellas
 Argentum, vestes Getulo murice tinctas
 Sunt qui non habeant, est qui non curat habere,
 Cur aliter fratrum, cessare, & ludere, & vngi
 Preferat Herodis palmetis pinguibus, alter
 Diues, & importunus, ad vmbra lucis abortu
 Syluestrem flammis & ferro mitiget agrum,
 Scit Genius natale comes qui temperat agrum
 Naturæ deus humanæ mortalis in vnum
 Quodq; caput vultu mutabilis albus & ater,

Liber Secundus,

Vtar & ex modico quantum res poscet aceruo
Tollam, nec metuam quid de me iudicet heres
Q? non plura datis inuenerit, & tamen idem
Scire volam quantum simplex, hilarisq; nepoti
Discrepet, & quantum discordet parcus auaro,
Distat enim spargas tua prodigus, an neq; sumptū
Inuitus facias, neq; plura parare labores,
Ac potius puer vt festis quinquatribus olim
Exiguo gratoq; fruaris tempore raptim
Pauperies immūda procul domus abfit, ego vtrū
Naue ferar magna an parua - ferar vnus & idem,
Non agimur tumidis velis aquilone secundo,
Non tamen aduersis ætatem ducimus austris
Viribus, ingenio, specie, virtute, loco, re,
Extremi primorum, extremis vsq; priores,
Non es auarus, abi, quid, cætera iam simul isto
Cum vitio fuge, rite caret tibi pectus inani
Ambitione, caret mortis formidine, & ira,
Somnia, terrores magicos, miracula, sagas,
Nocturnos lemures, portentaq; Theffala rides,
Natales grate numeras, ignoscis amicis,

Epistolarum Horatii,

Lenior & melior sic accedente senecta,
Quid te exempta iuuat spinis de pluribus vuar
Viueresi recte nescis - decede peritis,
Lusisti satis, edisti satis, atq; bibisti,
Tempus abire tibi est, ne potum largius æquo
Rideat & pulset lasciuia decentius ætas,

Ex officina Melchiaris Lottheri
Anno a recōciliata diuinitate Mil-
lesimo quingentesimodecimo sexto

Epistolarum Horatii

Senior & melior sic accedens senectuti
Quid te exemplis iuniorum spinis de pinibus vis?
Vincti si recte nectis, decede perennis
Lulissimas, edissi satis, acq. didisti
Tempus abire tibi est, ne potius largus tempo
Ridens & pulcherrima decennas actas

Ex officina Melchioris Lotbriet
Anno a recollata diuina M. 15
M. 1500 quingentesimo octavo

R $\overline{\Pi e}$
132^a